

Jaarverslag 2017:

3.415.460	braillepagina's
1.691.008	cd's en downloads
1.345.092	minuten gesproken boeken
130.004	koppen koffie
22.975	kilogram braillepapier
16.650	leerlingen met een leesbeperking
51.041	voelbare tekeningen
11.369	vergrotingen
2.218	complimenten
310	vrijwillige voorlezers
136	medewerkers

1 Dedicon

Jaarverslag 2017 Stichting Dedicon

Inhoudsopgave

Jaarverslag	4
Verslag Raad van Toezicht Dedicon.....	4
Vaststelling en goedkeuring jaarrekening	6
Bestuursverslag	7
Algemene informatie	7
Dedicon biedt oplossingen	7
Ontwikkelingen in de omgeving	10
Organisatie	12
Activiteiten 2017	16
Financieel beeld 2017	19
Prestatie-indicatoren	21
Geconsolideerde jaarrekening	23
Geconsolideerde balans.....	23
Geconsolideerde winst- en verliesrekening.....	24
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	25
Grondslagen waardering activa en passiva en resultaatbepaling	26
Toelichting geconsolideerde jaarrekening.....	33
Toelichting geconsolideerde balans	34
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	40
Transacties met verbonden partijen.....	41
Toelichting geconsolideerde winst en verliesrekening.....	42
WNT-Verantwoording	46
Enkelvoudige jaarrekening 2017	48
Enkelvoudige balans	48
Enkelvoudige winst- en verliesrekening	49
Toelichting enkelvoudige jaarrekening	50
Toelichting enkelvoudige balans.....	51
Toelichting enkelvoudige winst- en verliesrekening.....	53
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	54

Jaarverslag

Verslag Raad van Toezicht Dedicon

De Stichting Dedicon kent statutair een bestuurs-toezichtstructuur conform de richtlijnen van de Cultural Governance. Dedicon wordt bestuurd door de directeur-bestuurder en het toezicht op het bestuur wordt vormgegeven door de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht werd in het verslagjaar gevormd door:

Mevrouw M.N. Kallen-Morren

Mevrouw A. Lussenburg

De heer T.A. van der Gun

De heer H. Jacobse (t/m juni 2017)

De heer W. Ludeke

De heren Van der Gun en Jacobse zijn benoemd tot lid van de Raad van Toezicht door de Staatssecretaris van Cultuur in 2006. Mevrouw Lussenburg is in 2014 benoemd tot lid van de Raad van Toezicht door de Minister van OCW. Mevrouw Kallen-Morren is met ingang van 1 september 2015 benoemd door de Minister tot lid en voorzitter van de Raad van Toezicht. Met ingang van 1 januari 2017 is de heer Ludeke door de Minister van OCW benoemd tot lid van de Raad van Toezicht.

De Raad van Toezicht heeft in 2017 drie formele vergaderingen gehouden, waarbij de directeur-bestuurder deelnam aan de besprekingen.

De beraadslagingen en besluitvorming zijn in verslagen vastgelegd. De reguliere vergaderingen hebben plaats gevonden op 23 maart, 19 juni en 21 september. Daarnaast is in een bijeenkomst van de Raad van Toezicht afscheid genomen van de heer Jacobse.

Naast de formele vergaderingen vormen het regulier overleg tussen de voorzitter van de Raad en de directeur-bestuurder en de maandelijkse voortgangsrapportage de gestructureerde informatievoorziening voor de Raad.

Over de formulering van de visie en strategie van Dedicon voor de komende jaren heeft meerdere malen overleg plaatsgevonden met het managementteam. Daarnaast waren er ook in het verslagjaar weer ad-hoc contacten tussen de leden van de Raad van Toezicht en de leden van het management op onderdelen van dossiers en ten behoeve van het delen van kennis en informatie. Voor de inhoud hiervan wordt verwezen naar het bestuursverslag. De Raad van Toezicht ondersteunt de speerpunten van het strategisch beleid en houdt de vinger aan de pols bij het vervolg van de planvorming.

De Raad van Toezicht hecht bijzonder aan een goed contact met de diverse geledingen in de organisatie. In dat kader is ook in 2017 informeel overleg gevoerd met de Ondernemingsraad.

De leden van de Raad van Toezicht hebben zowel in Rijswijk als in Grave de plenaire bijeenkomsten voor de medewerkers bijgewoond.

De Raad van Toezicht is voorstander van intensieve samenwerking met Bibliotheekservice Passend Lezen (BPL) en de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en slechtzienden (CBB) en volgt de ontwikkelingen op de voet. De totstandkoming van een gezamenlijk ambitiesdocument in 2014 voor vernieuwing van de dienstverlening onder regie van de KB was een significant resultaat van de samenwerking. Tijdens een gezamenlijk overleg van de Raden van Toezicht van Dedicon en BPL en het Bestuur van de CBB in de zomer van 2016 is de gezamenlijke intentie van deze samenwerking nog eens onderstreept. In 2017 is door de directeur en het managementteam veel energie gestoken in een concrete en praktische invulling van de wederzijdse samenwerking.

In de implementatie van het VN-verdrag voor mensen met een beperking ziet de Raad van Toezicht kansen voor Dedicon om in samenwerking met partners en belangenorganisaties de toegankelijkheid van informatie op de agenda te zetten van politiek, overheid en bedrijfsleven.

De Raad van Toezicht heeft opdracht verleend voor controle op de jaarrekening 2017 aan Van Ree Accountants.

Conform het vigerende Reglement voor de Raad van Toezicht is de verslaglegging gebaseerd op de Corporate Governance Code. Het reglement kan via de website van Dedicon worden opgevraagd.

De Raad van Toezicht dankt de medewerkers voor hun inzet en betrokkenheid bij de organisatie, waardoor het mogelijk blijft een bijdrage te leveren aan en goed in te spelen op toekomstige ontwikkelingen. Een mooi voorbeeld daarvan is de Parse Kamer. Zij dankt ook alle vrijwilligers, zowel in Grave als Rijswijk, die hun stem weer met grote inzet geleend hebben voor de productie van gesproken versies van boeken, kranten, tijdschriften, school- en studiematerialen.

Utrecht, 22 maart 2018

Mevr. M.N. Kallen-Morren
Voorzitter

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De Jaarrekening 2017 van Stichting Dedicon is vastgesteld en goedgekeurd door de Raad van Toezicht van Stichting Dedicon in zijn vergadering van 22 maart 2018.

Mevr. M.N. Kallen-Morren, voorzitter

Dhr. T.A. van der Gun

Mevr. A. Lussenburg

Dhr. W. Ludeke

Bestuursverslag

De directeur-bestuurder van Dedicon biedt hierbij het bestuursverslag aan over het boekjaar dat geëindigd is op 31 december 2017.

Algemene informatie

De stichting heeft conform haar statuten ten doel te voorzien in de lectuur- en informatiebehoefte van blinden, slechtzienden en anderen die in hun leesvermogen beperkt zijn. Om dit doel te bereiken ontwikkelt, produceert en distribueert Dedicon aangepaste toegankelijke leesvormen van auteursrechtelijk beschermd materiaal.

Voor de Koninklijke Bibliotheek produceert Dedicon jaarlijks duizenden audioboeken, honderden brailleboeken en duizenden edities van kranten en tijdschriften in audio. Deze worden uitgeleend via Passend Lezen. Dedicon is gecertificeerd door Stichting Certificering Openbare Bibliotheken.

In opdracht van het ministerie van OCW produceert Dedicon aangepaste leermiddelen. Via Dedicon Educatief worden deze uitgeleend aan scholen en leerlingen met een leesbeperking. Daarnaast is Dedicon er voor alle overheden, bedrijven en instellingen die informatie voor iedereen toegankelijk willen maken. Veel organisaties maken al gebruik van onze expertise. Voorbeelden zijn Informatie Rijksoverheid, Uitgeverij Malmberg en Akse Media.

Stichting Dedicon kent statutair een bestuurs- toezichtstructuur conform de richtlijnen van de code cultural governance. Dedicon wordt bestuurd door de directeur-bestuurder en het toezicht op het bestuur wordt vorm gegeven door de Raad van Toezicht.

Dedicon biedt oplossingen

Missie en visie

Missie:

We zorgen ervoor dat mensen met een handicap gelijke kansen krijgen!

Visie:

In het huidige digitale tijdperk is de mate waarin mensen toegang hebben tot informatie bepalend in hoeverre zij op basis van gelijkwaardigheid kunnen participeren in de samenleving. Veel informatie is niet toegankelijk voor mensen met een leesbeperking. Bovendien groeit de hoeveelheid visuele informatie. Blinden en slechtzienden ondervinden hiervan de meeste hinder. De markt voorziet niet of onvoldoende in oplossingen hiervoor.

Dedicon kan die oplossingen wel bieden. De focus ligt daarbij op blinden en slechtzienden. Wanneer met die oplossingen ook anderen met een leesbeperking geholpen kunnen, dan doet Dedicon dat.

Dedicon zorgt ervoor dat mensen met een leesbeperking toegang krijgen tot informatie. Dedicon:

1. ondersteunt hen met producten en adviezen op het gebied van toegankelijke informatie;
2. faciliteert hen zodat zij hun leven op een onafhankelijke en zelfredzame manier kunnen leiden, ongeacht of het gaat om lezen, leren, informeren of publiceren;
3. maakt de maatschappij bewust van het belang en de mogelijkheden van toegankelijkheid van informatie voor mensen met een leesbeperking.

Strategische doelstellingen

Dedicon maakt en levert oplossingen voor mensen met een leesbeperking in het domein bibliotheek. Hiervoor wordt Dedicon gesubsidieerd door de KB en werkt samen met ketenpartners Bibliotheekservice Passend Lezen (BPL) en de Christelijke Bibliotheek voor blinden en slechtzienden (CBB).

Dedicon maakt en levert oplossingen voor mensen met een leesbeperking in de domeinen onderwijs, studie en vak. Hiervoor wordt Dedicon gesubsidieerd door het ministerie van OCW en stemt zij af met de scholen van Visio en Bartiméus en met de Oogvereniging.

Dedicon is dé kennispartner van leesbeperkt Nederland én van aanbieders en uitgevers van informatie als het gaat om (on)toegankelijkheid.

Dedicon stimuleert ontwikkelingen waarbij informatie vindbaar is en in verschillende toegankelijke vormen wordt aangeboden (hoe wil je het verwerken). Dedicon stimuleert daarbij dat iedereen (met en zonder leesbeperking) gebruikt maakt van hetzelfde product, waarbij dezelfde content wordt uitgeleverd op de manier zoals de klant het wenst. We ontwikkelen nieuwe producten en diensten die mensen met een leesbeperking hierin helpen. Hierin werkt Dedicon samen met mensen met een leesbeperking en hun organisaties, uitgevers, Visio, Bartiméus en andere organisaties/bedrijven die hun expertise kunnen leveren.

Het bewustzijn bij contentleveranciers en politici dat ontoegankelijk publiceren geen optie is groeit. Contentleveranciers snappen waarom en hoe ze toegankelijk moeten publiceren. Dedicon draagt bij aan de ontwikkeling van standaarden en tools voor toegankelijk publiceren. Het aanbod in toegankelijke informatie, vanaf de bron, neemt toe.

Focus op beeld

De informatie overdracht maakt steeds meer gebruik van beeld. Er zijn nieuwe technieken ontwikkeld die de inzet van content-visualisatie verder doen toenemen, zoals interactieve games, 3D-hologrammen en augmented reality.

Tot voor kort heeft bij Dedicon de focus gelegen op het toegankelijk maken van (gedrukte) tekst. Tekst is echter steeds vaker digitaal beschikbaar en digitale tekst is in veel gevallen al behoorlijk toegankelijk (afhankelijk ook van de toegankelijkheid van de omgeving waarin deze tekst wordt aangeboden). De toegankelijkheid van tekst zal in de nabije toekomst toenemend minder inspanning van de productieorganisatie van Dedicon vergen. Zeker nu er bij contentleveranciers steeds meer aandacht is voor het toepassen van een aantal basale toegankelijkheidsrichtlijnen.

Het toegankelijk maken van beeld voor mensen met een visuele beperking vergt echter specialistische kennis en een inspanning die veel contentleveranciers niet bereid zullen zijn te doen. In de afgelopen jaren is sprake van een enorme toename in de vraag naar tactiele tekeningen bij Educatief. Dedicon zal in de komende jaren meer moeten investeren in het vinden van slimme oplossingen om beeld toegankelijk te maken. Dat kan gaan om (combinaties van) oplossingen die we al bieden (tactiel, beschrijving in tekst, beschrijving in audio, vergroting), maar ook om nieuwe oplossingen (audiodescriptie van video, haptische feedback, 3D-printing, versimpelde afbeeldingen, vertaling van live-beelden, etc.).

Intelligente productieorganisatie

Productie van toegankelijke informatie is de kracht en kerncompetentie van Dedicon. Van daaruit biedt Dedicon haar kennis over toegankelijke informatie aan, bijvoorbeeld bij het adviseren over, en ondersteunen bij, het realiseren van toegankelijke informatie (aan de bron) door centrale en decentrale overheid, uitgevers en andere organisaties. Het rondetafeloverleg met overheid, uitgevers en belangenorganisaties is daar een voorbeeld van.

Dedicon behoudt haar productiekracht zo lang mogelijk. Uiteraard is dat ten behoeve van de ondersteunende taken op de domeinen bibliotheek en educatief, maar er liggen ook mogelijkheden om huidige producten ook aan te bieden op andere informatie-domeinen. De implementatie van het in 2016 geratificeerde VN-Verdrag voor mensen met een beperking biedt mogelijkheden om meer informatie toegankelijk te maken dan alleen voor het onderwijs- en bibliotheekstelsel. Dedicon ziet en onderzoekt deze mogelijkheden bij onder meer gemeentelijke overheden, musea, openbaar vervoer.

Door nieuwe technologieën en meer toegankelijkheid aan de bron valt op termijn een afname in de vraag naar gesproken boeken, en deels ook van braille te verwachten. Er zal echter altijd behoefte blijven bestaan aan gespecialiseerde kennis om tekst om te zetten naar braille en om beeld om te zetten naar versimpeld beeld, audiodescriptie, tactiel en/of tekst. Indien Dedicon er in slaagt in de komende jaren met bestaande technologieën slimme toepassingen te ontwikkelen voor onze primaire doelgroep van mensen met een visuele beperking, dan kan zij op een slimme manier meer informatie toegankelijk maken voor onze doelgroep.

Ruimte voor innovatie

Door de nadruk op ontwikkeling en vernieuwing mag de dienstverlening aan mensen met een leesbeperking in Nederland tot een van de beste in de wereld gerekend worden. Technologische ontwikkelingen, visualisering, de veranderde behoeften van mensen met een leesbeperking, de noodzaak om ook buiten bibliotheek en educatie toegankelijke informatie te leveren maken het noodzakelijk dat Dedicon blijft vernieuwen.

Deze innovatie verloopt volgens een creatief proces, waarin de vraag van mensen met een leesbeperking gekoppeld wordt aan nieuwe ontwikkelingen en mogelijkheden en waarin spontane samenwerking ontstaat met bestaande en nieuwe partners. Deze innovatie moet ook kunnen plaatsvinden buiten de kaders, procedures en subsidiereglementen die voorgeschreven worden door KB en OCW. Dedicon heeft vanuit een bestemmingsfonds de mogelijkheid gevonden om voor een beperkte periode een innovatie-unit, de 'Parse Kamer', in het leven te roepen.

Samenwerking

Omdat onze ambitie verder reikt dan de taakstelling die Dedicon heeft gekregen vanuit de subsidies van OCW en KB, zoekt Dedicon naar andere wegen om deze te realiseren. Duidelijk is geworden dat samenwerking met andere partijen hierin cruciaal is. Uiteraard zijn dat de partners waarmee Dedicon al samenwerkt binnen de keten 'aangepast lezen' (KB, BPL, CBB) en ten behoeve van de dienstverlening educatief (Visio, Bartiméus, Oogvereniging). Andere belangenorganisaties, gemeentelijke overheden, publieke en maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, uitgevers, kennisinstellingen, buitenlandse collega's en internationale organisaties behoren tot het externe netwerk van Dedicon.

Ontwikkelingen in de omgeving

Macro ontwikkelingen en klantvraag

Digitalisering, het belang van informatie, de toenemende visualisering zijn ontwikkelingen die bepalend zijn voor mate waarin mensen met een leesbeperking kunnen participeren in onze samenleving. Mensen met een beperking willen zelfstandig en zelfredzaam zijn. Onbeperkte toegang en toegankelijkheid van informatie is daarbij essentieel.

De mogelijkheden van onze klanten en hun behoefte aan ondersteuning en producten zullen sterk veranderen. Reeds waar te nemen is een toenemende behoefte aan toegankelijke beeldinformatie, maatwerk en digitale toegankelijke formats. Anderzijds zien we bij onze educatieve klanten een afname in de vraag naar gesproken boeken. Ontwikkelingen in technologie, standaardisering en industrie bieden kansen om in te kunnen spelen op de veranderende vraag.

Dedicon moet rekening houden met en inspelen op bovenstaande ontwikkelingen. Dit vraagt enerzijds om investeringen in innovatie en flexibiliteit in marktbenadering. Anderzijds zal de organisatie voorbereid moeten zijn op verandering in de soort van activiteiten, waarbij inkrimping en afbouw tot de mogelijkheden behoren.

KB

De uitvoering van de bibliotheekvoorziening voor mensen met een leesbeperking is de verantwoordelijkheid van de Koninklijke Bibliotheek (KB). Deze verantwoordelijkheid is wettelijk vastgelegd in de Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB).

Om de huidige vierjarige beleidsperiode van de KB tot en met 2018 te overbruggen en de continuïteit van de dienstverlening zoveel als mogelijk te bevorderen heeft de KB tijdelijke regels voor de subsidieverstrekking vastgesteld (Staatscourant 12 januari 2016). Naast de instellingssubsidies voor de ketenpartners is er in deze periode ook ruimte om subsidieaanvragen te doen voor projecten die de dienstverlening verbeteren of vernieuwen.

De beleidskaders van de KB betreffende 'Aangepast Lezen 2017 en 2018' zijn in 2017 vastgesteld.

OCW

De verantwoordelijkheid voor de aangepaste lesmaterialen voor mensen met een leesbeperking is belegd bij de directie Primair Onderwijs. In 2016 heeft het gesprek met OCW over de toekomst van de dienstverlening ten behoeve van scholieren en studenten geleid tot een reeks van rondetafelconferenties in 2016 en 2017 over de toekomst van toegankelijke informatie. Hierbij zijn belangenorganisaties, speciaal onderwijsinstellingen, uitgevers, OCW, KB en Dedicon betrokken. In dit verslag wordt elders ingegaan op de resultaten van de rondetafelconferentie.

We zien veranderingen in de vraag van de doelgroep. Tegelijkertijd is ongewis hoe de subsidieverlening door OCW en KB zich ontwikkelt. Het is daarom van belang de organisatie in staat te stellen grotere wijzigingen in vraag en in subsidiebedragen op te vangen. Verhoging van het weerstandsvermogen en het hanteren van een flexibele schil van arbeidskrachten zijn daarvoor de meest geschikte maatregelen.

OCW heeft besloten de opdracht voor het produceren en leveren van bestanden voor dyslexiesoftware per augustus 2017 niet te continueren. De argumentatie die OCW hiervoor gegeven

heeft, is dat er marktontwikkelingen zijn die betreffende dienstverlening overbodig maken. Tot nu toe zien wij echter geen enkele partij in de markt die voorziet in toegankelijke lesmaterialen of bestanden voor dyslexiesoftware. Educatieve uitgevers hebben aangegeven dat zij deze rol niet op zich zullen gaan nemen. Het gevolg van het besluit van OCW hiermee te stoppen en het uitblijven van een toegankelijk aanbod op de markt leidt er toe dat dyslectische leerlingen het zullen moeten stellen zonder toegankelijke schoolboeken die zij kunnen lezen met behulp van hun dyslexiesoftware. OCW heeft aangegeven met Dedicon hierover in gesprek te gaan en dit gesprek is inmiddels gepland.

CAO

In de CAO Openbare Bibliotheken (van 15 juni 2015 - 30 juni 2019) is een loonruimte vastgesteld op 1,75% per jaar. In 2017 werd deze ingevuld door een structurele salarisverhoging van 1,4% en een verhoging van de eindejaarsuitkering van 1,9% naar 2,25%.

Wetgeving

De invoering van de wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties heeft gevolgen voor Dedicon en de opdrachtnemers die als zzp-er werken. Hoewel de implementatie van de wet opgeschort is, hanteert Dedicon een door de belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomst en heeft het de procedures aangescherpt. Op het moment dat de wet alsnog wordt geïmplementeerd, is het voor Dedicon duidelijk welke extra maatregelen eventueel genomen moeten worden.

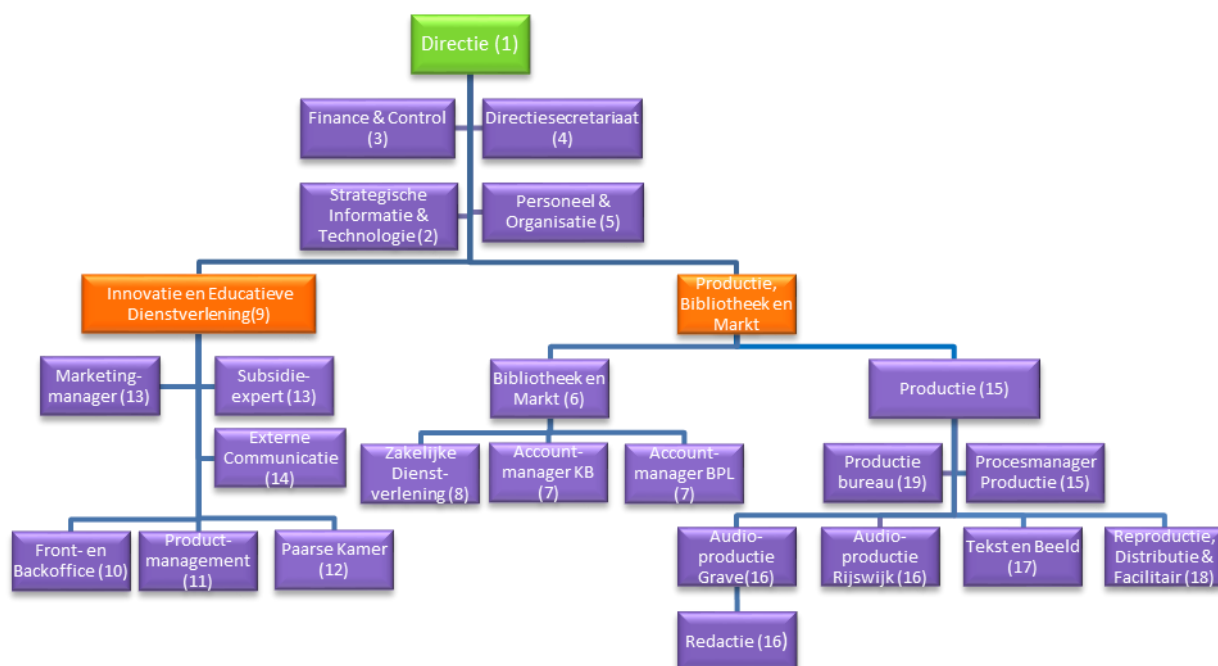
De Europese privacyverordening algemene verordening gegevensbescherming (AVG) wordt per 25 mei 2018 van kracht. Voor Dedicon betekent het dat het de gegevens van personen die zij beheert conform deze regels moet beschermen. Het betreft de gegevens van klanten, personeel en vrijwilligers. Dedicon treft hiervoor de nodige maatregelen, waar het de dienstverlening aangepast lezen betreft in samenspraak met BPL en CBB.

De ratificatie van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking door het parlement in 2016 biedt de kans om toegankelijkheid van informatie op de agenda te zetten van overheid, politiek en bedrijfsleven. Hetzelfde geldt voor de Europese richtlijn voor digitale toegankelijkheid die in de loop van 2018 ook in Nederland van kracht zal worden.

De Nederlandse overheid bereidt de implementatie bij wet in oktober 2018 voor van het VN-Marrakesh-verdrag. Dit verdrag voorziet in een verplichte uitzondering op de auteurswetgeving die het mogelijk maakt dat auteursrechtelijk beschermde werken kunnen worden omgezet in toegankelijke vorm ten behoeve van mensen met een leesbeperking. In grote lijnen sluit het verdrag aan bij de in Nederland reeds bestaande praktijk en regeling die uitgevers, KB en Dedicon zijn overeengekomen. Tevens wordt door het Marrakesh-verdrag het grensoverschrijdend verkeer van omgezette werken mogelijk gemaakt. Op vraag van het ministerie van Justitie & Veiligheid en OCW heeft Dedicon aangegeven als 'authorised entity' aangemerkt te willen worden ten behoeve van dit grensoverschrijdend verkeer.

Organisatie

Het organigram van Dedicon zag er op 31 december 2017 als volgt uit:

Op 31 december 2017 hebben 136 (2016: 134) medewerkers een CAO-dienstverband bij Dedicon. Zij vertegenwoordigen 109 fte (2016: 106 fte). De personele bezetting per afdeling is als volgt:

Nr.	Afdeling	FTE
	Staf	
1	Directie	1.0
2	Strategische Informatietechnologie	13.9
3	Finance & Control	5.6
4	Directiesecretariaat	1.0
5	Personeel & Organisatie	1.8
	Bibliotheek en Markt	
6	Management	0.4
7	Accountmanagers KB en OCW	1.7
8	Zakelijke Dienstverlening	0.2
	Educatief en Innovatie	
9	Management	1.0
10	Front- en Backoffice	4.7
11	Productmanagement	6.5
12	Paarse Kamer	2.0
13	Innovatie (incl. Marketingmanager en Subsidie-expert)	1.1
14	Externe Communicatie	4.1
	Productie	
15	Management productie (incl. Procesmanager)	1.2
16	Audioproductie (incl. Redactie)	31.9
17	Tekst en Beeld	12.2
18	Reproductie, Distributie, Facilitair	8.7
19	Productiebureau	10.0
	Totaal	109.0

Management Team

Het Management Team (MT) was in 2017 als volgt samengesteld:

Directeur, voorzitter MT: Maarten Verboom

Manager Finance & Control: Frank Verdegaal (a.i.) tot 1 juni 2017, Erik Horst vanaf 1 juni 2017

Manager Strategische Informatie Technologie: Richard Schoonderwoerd

Manager Klant & Markt, manager Productie: Edwin Meijerink

Manager Educatief & Innovatie: Inge de Mönnink

Ondernemingsraad

In 2017 hadden zitting in de Ondernemingsraad:

Wendy van Eldijk (vz.) Hans Fieggen (secr.)

Kees Boon Mieke Urff

Theo Bongers Mariska Sturkenboom

Kirsten de Haan

De directie en OR hebben twee overleggen gehad conform artikel 24 lid 1 van de WOR. Hierin wordt teruggekeken op het afgelopen jaar (vergadering in het voorjaar) en vooruitgekeken naar volgend jaar (najaarsvergadering). Daarnaast zijn er drie reguliere overlegvergaderingen geweest en hebben er separate overleggen plaatsgevonden naar aanleiding van adviesaanvragen. Tevens heeft de directie gedurende 2017 de OR om advies gevraagd over de voorgenomen besluiten over:

- het instellen van een innovatiekamer
- een structuurwijziging van de afdelingen Klant & Markt en Educatief & Innovatie

De OR heeft over beide gevallen een positief advies uitgebracht.

De directie heeft instemming gevraagd over

- de werktijdenwijziging afdeling Reproductie, Distributie en Facilitair
- het Project SUPRE, waarin salarisadministratie en een aantal personeelsfaciliteiten zijn ondergebracht in AFAS
- de invoering van een consignatieregeling voor de afdeling Tekst en Beeld.
- de keuze voor een nieuwe Arbodienst, alsmede het daarbij behorende dienstverleningsplan en samenwerkingsovereenkomst

De OR heeft ingestemd met bovenstaande voorgenomen besluiten.

Tevens is de OR nauw betrokken geweest bij de keuze van het bureau dat het medewerkers-onderzoek uit heeft gevoerd en de invulling van de onderwerpen die in dit onderzoek gebruikt zijn.

Personeel

In 2017 bedroeg het scholingsbudget € 133.000,-. Dit bedrag is toebedeeld aan diverse scholingsaanvragen op individueel, afdeling en organisatieniveau. Bij de toebedeling zijn de volgende criteria gehanteerd: focus op de klantbeloften, op de tactische doelen van Dedicon en op het versterken van de vakinhoudelijke kennis.

Elke medewerker heeft in 2017 een persoonlijk opleidingsplan geschreven waarin de medewerkers zelf aan konden geven op welke manier zij zich wilden ontwikkelen. Hierbij had de medewerker keuze uit drie verschillende formats (verantwoording achteraf, een lange termijnmodel, of een trechter model). Elke medewerker had in 2017 recht op minimaal één werkweek scholing en kon putten uit diverse scholingsbronnen (bedrijfsspecifiek, maatwerk en het Good Habitzpakket).

Binnen het opleidingshuis is gericht gewerkt aan het onderdeel bedrijfsspecifieke scholing. Er is een fysiek proeflab gebouwd. In dit lab kunnen medewerkers ervaring opdoen met eigen producten. De opleidingsbehoefte op het gebied van bedrijfsspecifieke kennis is vertaald in een leerstructuur en middellange termijn leerdoelen op organisatieniveau. Uitrol vindt plaats in 2018. Dit jaar is gekozen om in plaats van de workshopdag een bedrijfsquiz te houden.

Door middel van een online scholingspakket van Good Habitz (met hierin 114 verschillende e-learning-opleidingen) is geïnvesteerd in de deskundigheid van medewerkers op diverse terreinen. Alle medewerkers hadden hiertoe toegang.

Er zijn gerichte scholingstrajecten geweest o.a. op het gebied van projectmanagement, google analytics, teambuilding MT, bedrijfsspecifieke scholing (bedrijfsquiz), commerciële vaardigheden en EVC trajecten. Een 25-tal medewerkers heeft externe vakinhoudelijke scholing genoten. Dit varieert van gerichte IT kennis voor de diverse medewerkers van de afdeling IT, tot loopbaancoaching, information security practitioner, basiscursus video etc.

Dit jaar zijn er 6 informatieve lunchbijeenkomsten geweest voor alle medewerkers waarmee werd geïnvesteerd in kennisverbreding in de organisatie op diverse terreinen.

In 2017 is Cliq, het bedrijfsblad voor personeel en vrijwilligers vier maal verschenen.

Het ziekteverzuim bedroeg in 2017 gemiddeld 4,1%. Dit percentage is lager dan 2016, door een daling in het langdurig verzuim (meer dan 42 dagen).

	Dagen 2016	Dagen 2017	Percentage 2016	Percentage 2017
Kort ziekteverzuim	944	1022	1,6%	1,6 %
Langdurig ziekteverzuim (> 42 dagen)	3406	1623	5,8%	2,5 %
Totaal ziekteverzuim	4350	2645	7,4%	4,1%

In 2017 was er bij negen medewerkers sprake van langdurig verzuim. Dit aantal is lager dan in 2016. In 2017 werd het lang verzuim veroorzaakt zowel door fysieke klachten als door klachten gerelateerd aan het werk. Op 31 december 2017 was er nog 1 medewerker langdurig ziek.

Naast de inzet van personeel in cao-dienstverband, heeft Dedicon in 2017 ook weer gebruik gemaakt van een flexibele schil van arbeidskrachten. Dit zijn zzp'ers, gedetacheerden en uitzendkrachten. Deze worden hoofdzakelijk ingezet ten behoeve van de audioproductie en voor projecten. Deze taken vragen om fluctuerende arbeidscapaciteit en bovendien vaak om wisselende expertise. Daarnaast is inzet van flexibele arbeidskrachten nodig voor onregelmatige ondersteuning van afdelingen en voor de vervanging tijdens langdurig ziekteverzuim.

Vrijwilligers

Zowel voor de vrijwilligers in Grave als in Rijswijk zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd. Werving en begeleiding van vrijwilligers kreeg ook in 2017 prioriteit. Op 31 december 2017 telde Dedicon in totaal 310 vrijwilligers.

Adviesraad

In 2017 is de Adviesraad van Dedicon niet bijeengekomen. Een aantal leden van de adviesraad is benaderd op individuele basis met verzoeken om advies of een bijdrage aan de Better Together conferentie. De samenstelling van de adviesraad in 2017:

- Birgitta Blokland, vml. Marketing manager IKEA, bestuurslid European Blind Union
- Remco Bron, o.a. CCO en oprichter Resono, directeur en oprichter So many thoughts
- Catia Cucchiarini, senior researcher Centre for language and speech technology Radboud Universiteit, senior project manager Nederlandse Taalunie.
- Gerard van Dijk (tot 1 augustus 2017), vml. stafmedewerker openbaar bibliotheekstelsel KB, vml. clustermanager SIOB, vml. directeur Stichting Certificering Openbare Bibliotheken.
- Frans van der Reep, o.a. professor InHolland University of applied sciences, vml. senior strategist bij KPN
- Menno Schaap, Tax lawyer Deloitte Belastingadviseurs
- Erik Timmermans, directeur Papieren karton.nl, vml. secr-generaal Groep Algemene Uitgevers, Nederlands uitgeversverbond (NUV), vml. secr. juridische en economische zaken NUV
- Rob van Vliet, veel bestuursfuncties belangenorganisaties van blinden en slechtzienden, o.a. vml. Adviseur bedrijfsstrategie KPN
- Robbert Vriens, managing director Aranea

Paarse kamer

Om invulling te kunnen geven aan het voornemen ruimte te scheppen voor innovatie heeft Dedicon een aparte unit opgericht waarvan de medewerkers zich volledig kunnen richten op het initiëren van nieuwe producten en diensten ten behoeve van mensen met een leesbeperking.

Interne projecten

Het WING (Workflow Integration Next Generation) project is gestart in 2016 en opgeleverd in 2017. In dit project is het verouderde productie-administratie systeem PAS vervangen en is een nieuw ERP systeem ingevoerd in AFAS. Tegelijkertijd zijn de financiële en projecten administratie ondergebracht in hetzelfde AFAS systeem. De inrichting van de reproductie- en distributiesystemen is eveneens in 2017 vernieuwd.

In het SUPRE project worden de salarisadministratie, urenverantwoording en P&O diensten eveneens in AFAS ondergebracht. Per 1 januari 2018 is de salarisadministratie gemigreerd naar AFAS. Het SUPRE project loopt door in 2018.

Het project Verbetering Informatiebeveiliging heeft geleid tot een aantal maatregelen op het gebied van beveiliging van de (digitale) informatie van Dedicon. Behalve maatregelen in de IT-sfeer, omvat dit ook de benoeming van een *security-officer* en bewustwording en gedragsverandering bij het personeel. De bescherming tegen kwaadaardige invloeden van buitenaf is hiermee geoptimaliseerd. Tevens waren een aantal maatregelen nodig om te kunnen voldoen aan de eisen van de AVG, die per 25 mei 2018 van kracht wordt.

Activiteiten 2017

Instellingssubsidie KB

De tevoren afgesproken prestaties (in de subsidieaanvraag en beschikking) zijn gerealiseerd op enkele onderdelen na. Voor een specificatie hiervan en een cijfermatige weergave van de resultaten wordt verwezen naar de paragraaf "financiële prestatie indicatoren".

Over de realisatie van het overeengekomen Projectenprogramma 2017 is separaat gerapporteerd aan KB. Dit geldt ook voor de projecten die uitgevoerd zijn met behulp van financiering uit de 'innovatiegelden'.

KB heeft positief beschikt op de subsidieaanvraag voor 2018.

Aangepaste lesmaterialen OCW

Voor het aanvragen en verantwoorden van de subsidie over 2017 en volgende jaren hebben Dedicon en OCW afgesproken dat de kostprijzen gebaseerd zijn op uurtarieven. Dit is in overeenstemming met de kaderregeling waaronder ook de subsidies OCW vallen.

Ten behoeve van de continuering van de dienstverlening heeft Dedicon conform de voorwaarden voor 1 oktober 2017 subsidie aangevraagd voor de uitvoering van deze taak in 2018. Hierbij is een deel van de subsidie als instellingssubsidie aangevraagd en een (kleiner) deel in de vorm van projectsubsidie. Dedicon en OCW zijn nog in gesprek met elkaar over welke taken in volgende aanvragen als projecten of instellingstaken aangemerkt dienen te worden.

OCW heeft positief beschikt op de instellingssubsidieaanvraag voor 2018. Hoewel de formele beschikking nog niet ontvangen is op het moment dat dit verslag is opgesteld, heeft OCW laten weten positief te beschikken op het overgrote deel van de aanvraag.

In opdracht van DUO en CvTE heeft Dedicon de toegankelijke schriftelijke eindexamens en verplichte toetsen geproduceerd en geleverd.

In opdracht van OCW heeft Dedicon tot augustus 2017 bestanden voor dyslexiesoftware geproduceerd.

Certificering

In november 2017 heeft de audit bij Dedicon plaatsgevonden in het kader van de 'certificering openbare bibliotheken'. Met vlag en wimpel is Dedicon geslaagd en voldoet ruimschoots aan de certificeringsnorm. Inmiddels heeft Dedicon het nieuwe bijbehorende certificaat ontvangen.

Samenwerking

In de keten aangepast lezen stemt Dedicon af met ketenpartners Bibliotheekservice Passend Lezen (BPL) en de Christelijke Bibliotheek voor Blinden en Slechtzindenden (CBB) ten behoeve van de uitvoering van de taken en projecten.

In 2014 hebben de Raden van Toezicht van Dedicon en BPL, het Bestuur van de Christelijke CBB én de drie directies een intentieverklaring ondertekend waarin het voornemen tot intensieve samenwerking bekrachtigd wordt. Afgelopen jaren is duidelijk geworden dat directies van CBB en Dedicon van mening verschilden met de directie van BPL over hoe deze samenwerking gestalte zou moeten krijgen.

In 2017 hebben de drie directies overeenstemming bereikt over hoe de samenwerking tussen de organisaties praktisch gestalte dient te krijgen. Concrete afspraken hierover worden in 2018 gemaakt.

Dedicon ondersteunt de CBB bij de uitvoering van de financiële administratie en HR. De samenwerking met CBB in de productie en inkoop is gecontinueerd.

Dedicon, BPL en CBB hebben een gezamenlijke nieuwjaarsborrel voor het personeel georganiseerd in Grave op 19 januari 2017.

Ter voorbereiding van de certificeringsronde in 2017 hebben BPL, CBB en Dedicon deelgenomen aan het zogenaamde 'impulsprogramma certificering' dat gefinancierd is door de Vereniging Openbare Bibliotheken.

In de uitvoering van de taken ten behoeve van Dedicon Educatief en de voorbereiding van de subsidieaanvraag voor 2018 stemt Dedicon af met de onderwijsinstellingen van Visio en Bartiméus en met de Oogvereniging.

Rondetafelconferentie

Eind 2016 is een start gemaakt met een reeks van overleggen tussen belangenorganisaties, uitgevers, onderwijsinstellingen, ministerie van OCW, KB en Dedicon die als doel hebben de toegankelijkheid bij de bron van het uitgeefproces te bevorderen. In 2017 is een 'Plan van aanpak' opgeleverd, zijn 10 quick wins geformuleerd en gepubliceerd en heeft een eerste kennissessie voor educatieve uitgevers plaatsgevonden. Naar verwachting wordt in 2018 financiering gevonden voor het plan van aanpak en kan dit worden uitgevoerd.

Vlaanderen

Er is structureel overleg met het Vlaamse Luisterpunt om de samenwerking te optimaliseren. Behalve Dedicon participeren ook KB en Passend Lezen aan dit overleg.

In vervolg op de structurele uitwisseling van brailletitels is de samenwerking met Luisterpunt gecontinueerd in het project "Een Audio Collectie" dat in 2016 is gestart. Naar verwachting wordt dit project in 2018 opgeleverd en kan daadwerkelijk gestart worden met automatische en grootschalige uitwisseling van audiotitels.

Dedicon Internationaal

De ontwikkelingen op gebied van technologie en de innovatie van productie en dienstverlening houdt niet op bij de landsgrenzen. Dedicon werkt sinds de jaren 90 intensief samen met zusterorganisaties in het buitenland, om nog beter de ontwikkelingen en innovaties toe te kunnen passen ten behoeve van de dienstverlening in Nederland.

De invoering van DAISY als standaard voor productie en levering van producten was ondenkbaar geweest zonder internationale samenwerking. Hetzelfde geldt voor de wijze waarop Dedicon haar producten distribueert. De nieuwe standaard voor het uitgeven, EPUB3, is tot stand gekomen mede dankzij de ontwikkeling van de DAISY-standaard. Hierdoor biedt EPUB3 grote mogelijkheden voor toegankelijk publiceren.

Dedicon is een actief lid van zowel het internationale DAISY Consortium als in de IFLA sectie Libraries for the Print Disabled (LPD).

De directeur/bestuurder van Dedicon, Maarten Verboom, is lid van de *board of directors* van het Daisy Consortium en is door de ledenvergadering verkozen tot *treasurer* voor de jaren 2018 t/m 2021. In juni is Dedicon gastheer geweest van zowel de bestuursvergadering en de jaarlijkse algemene ledenvergadering van het Daisy Consortium.

Deelname aan internationale conferenties dient om kennis en inspiratie op te doen én uit te dragen. Telkens wordt een kritische afweging gemaakt welke conferenties bezocht worden.

Op 28 juni 2017 heeft Dedicon in samenwerking met het Daisy Consortium de internationale Better Together conferentie georganiseerd in Den Haag. Better Together was onderdeel van Vision 2017, een wereldwijde conferentie over revalidatie voor en onderzoek naar slechtzienheid. In het programma van Better Together waren bijdragen van het bedrijfsleven (o.a. Google, Microsoft, Volvo, Océ/Canon), wetenschap en bedrijven en specialisten op het gebied van toegankelijke informatie.

Dedicon participeert in het *Nordic Braille project*, waarin conversie software voor braille ontwikkeld wordt samen met Scandinavische en Zwitserse zusterorganisaties.

Financieel beeld 2017

Het jaar 2017 is afgesloten met een positief resultaat van € 70.000. In de jaarrekening worden de belangrijkste verschillen ten opzichte van voorgaand boekjaar en de begroting nader toegelicht.

(bedragen x € 1 miljoen)	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017	Begroting 2018
Instellingssubsidie KB	6,4	6,7	6,5	6,6
Instellingssubsidie Ministerie OCW	4,0	4,2	4,1	4,2
Projectgelden buiten vaste subsidies	0,8	0,7	0,6	0,6
B2B Organisaties en bedrijven	0,7	0,9	0,7	0,9
B2C Publieksinkomsten educatie	0,5	0,4	0,5	0,4
Totaal baten	12,4	12,9	12,4	12,7
Personele lasten	6,5	7,1	6,5	7,4
Kosten flexibele personeel	2,9	2,5	2,9	2,2
Materiële kosten	2,3	3,0	2,4	2,4
Afschrijvingskosten	0,4	0,5	0,5	0,5
Totaal lasten	12,1	12,6	12,3	12,5
Resultaat	0,3	0,3	0,1	0,2

De financiële positie van Dedicon wordt met name bepaald door het nettowerkkapitaal (vlottende activa – kortlopende schulden) en de solvabiliteit (eigen vermogen / vreemd vermogen).

Het beschikbare nettowerkkapitaal is gedaald van € 1,2 miljoen eind 2016 naar € 1,0 miljoen eind 2017, maar voldoet nog steeds aan de kapitaalbehoefte. De daling wordt onder meer veroorzaakt door enkele nagekomen lasten uit 2016, een getroffen debiteurenvoorziening en een lagere schuldenpositie.

De solvabiliteit bedraagt eind 2017 48% (2016:34%). Deze verbetering wordt veroorzaakt door de afname van het vreemd vermogen. Enerzijds betreft dit de afwikkeling van personele voorzieningen en de reguliere aflossing op de hypotheek- en leaseverplichtingen. Anderzijds betreft dit afname van de onderhanden projectenportefeuille door de beëindiging van de opdracht voor het produceren van bestanden voor dyslexiesoftware.

Het saldo aan liquide middelen bedraagt op 31 december 2017 € 2,8 miljoen en wordt behoedzaam aangehouden op lopende rekeningen en spaarrekeningen.

Dedicon beschikt over een rekening-courant krediet van € 500.000 bij de ING bank. Het beschikbare krediet van de ING van € 500.000 voor 2018 volstaat en er is vooralsnog geen behoefte aan meer vreemd vermogen.

In 2017 is voor bijna € 0,5 miljoen geïnvesteerd in de ontwikkeling van het productie en administratiesysteem WING. Voor 2018 zijn er investeringen voorzien voor een totaal van € 0,8 miljoen. De grootste investeringen betreffen vervanging van hardware voor ruim € 0,5 miljoen.

Gebrek aan financiële slagkracht

Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de financiële reservepositie van een organisatie en is noodzakelijk om te voorkomen dat een organisatie in financiële problemen komt bij een calamiteit. Van het totale eigen vermogen kan alleen de algemene reserve hiervoor worden ingezet. Bestemmingsfondsen mogen namelijk alleen voor hun specifieke doel worden ingezet en vormen geoormerkt c.q. beklemd vermogen dat niet vrijelijk kan worden ingezet.

Het kengetal weerstandsvermogen geeft de verhouding aan tussen het eigen vermogen en de totale baten en wordt gedefinieerd als het eigen vermogen gedeeld door de totale baten uit de bedrijfsvoering. Dedicon streeft naar een gezond weerstandsvermogen van 20% tot 30%. Het weerstandsvermogen van Dedicon, bestemmingsreserves uitgezonderd, bedraagt eind 2017 echter slechts 8%. Dit is laag en vormt een risico.

De subsidievoorwaarden waaronder Dedicon subsidie ontvangt van het ministerie van OCW laten het niet toe een eventueel positief resultaat op deze activiteiten aan te wenden voor opbouw van eigen vermogen. Evenmin laten deze voorwaarden het toe voorzieningen te treffen. Vanaf 2017 is het wel toegestaan een positief resultaat op de subsidie van OCW tot een maximum van 10% van het subsidiebedrag toe te voegen aan het OCW bestemmingsfonds als onderdeel van het eigen vermogen. Dit fonds is als onderdeel van het eigen vermogen echter wel geoormerkt en niet vrij besteedbaar. Vanaf 2017 geldt ook voor de KB subsidie dat een positief resultaat niet aangewend mag worden voor opbouw van het weerstandsvermogen.

Het is de verwachting dat Dedicon in de komende jaren gedwongen zal zijn de organisatie aan te passen als gevolg van veranderende vraag, technologische ontwikkelingen en het mogelijk vervallen van een deel van de subsidie. De financiering van deze aanpassingen wordt bemoeilijkt door de hiervoor beschreven beperkingen in de subsidievoorwaarden.

Aangezien een groot deel van de organisatie in dienst staat van de uitvoering van de gesubsidieerde KB en OCW taken, verwacht Dedicon dat de kosten van aanpassingen aan de organisatie gedekt zullen gaan worden door KB en OCW. In onze subsidieaanvragen 2019 zullen wij bovenstaande verder concretiseren.

Prestatie-indicatoren

In de subsidiebeschikking van OCW zijn geen specifiek te behalen prestaties opgenomen. In de subsidieaanvraag van Dedicon worden wel prestaties benoemd. Deze hebben echter alleen een informatief en indicatief doel. De daadwerkelijke prestaties worden bepaald door vraag van de klant.

Met het KB zijn wel prestaties afgesproken. De financieel gezien belangrijkste, hebben betrekking op het aantal in te spreken minuten voor boeken en kranten en tijdschriften en het aantal om te zetten zwartdrukpagina's naar digitaal toegankelijke boeken. Tevens zijn er afspraken gemaakt over het aantal distributies naar lezers van boeken en kranten en tijdschriften, en afspraken over het aantal te reproduceren braille pagina's van boeken.

Onderstaand de belangrijkste gerealiseerde prestaties van de prestatiegroepen Audio en Tekst:

Audio:	2017	2016	
Leesboeken	881.211	826.981	minuten
Studieboeken	463.881	483.237	minuten
Kranten en tijdschrift	448.665	454.706	minuten
Reproductie	979.011	1.065.184	cd's
Reproductie	711.997	508.424	streaming/downloads
Tekst:	2017	2016	
Leesboeken	273.062	254.240	zwartdrukpagina's
Studieboeken	1.425	1.573	titels
Tekeningen (als leermiddel)	17.300	17.210	tekeningen
Reproductie	3.415.460	3.961.352	braille
Reproductie (als leermiddel)	51.041	46.181	tekeningen
Reproductie	11.369	10.012	vergrotingen

Stichting Vrienden van Dedicon - Stichting Le Sage ten Broek

De directeur-bestuurder Maarten Verboom is uit hoofde van zijn functie bestuurslid van de Stichting Vrienden van Dedicon. Tevens is hij bestuurslid van de Stichting Le Sage ten Broek.

Utrecht, 22 maart 2018

M.P. Verboom
Directeur-bestuurder

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans

(voor resultaatbestemming, in euro)

		2017	2016
Vaste activa			
Immateriële vaste activa		408.000	-
Materiële vaste activa	1	1.498.355	1.954.354
		1.906.355	1.954.354
Vlottende activa			
Vorraden	2	28.729	33.050
Vorderingen	3	816.285	1.397.466
Liquide middelen	4	<u>2.815.495</u>	<u>3.392.477</u>
		3.660.509	4.822.992
		<u>5.566.863</u>	<u>6.777.347</u>
Eigen Vermogen	5	1.794.327	1.725.275
Vorzieningen	6	510.575	752.314
Langlopende schulden	7	614.118	693.416
Kortlopende schulden	8	2.647.844	3.606.342
		<u>5.566.863</u>	<u>6.777.347</u>

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

(in Euro)

		2017	2016
Opbrengsten			
Instellingssubsidie Koninklijke Bibliotheken	9	6.521.142	6.393.017
Subsidie Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen	10	4.070.176	4.017.274
Inkomsten ten behoeve van uitvoering Projecten buiten reguliere subsidie	11	618.665	807.162
B2B	12	713.854	619.351
B2C	13	499.632	524.564
Som der bedrijfsopbrengsten		12.423.469	12.361.367
Lonen en salarissen	14	5.048.677	5.049.978
Sociale lasten en pensioenlasten	15	1.489.180	1.420.542
		6.537.857	6.470.520
Flexibel personeel	16	2.939.930	2.852.845
Afschrijvingen op materiële en immateriële vaste activa	17	499.368	406.328
Overige bedrijfskosten	18	2.342.139	2.312.582
Incidentele bedrijfskosten	19	0	9.435
Som der bedrijfslasten		5.781.436	5.581.190
Bedrijfsresultaat		104.176	309.657
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	20	-2.326	-6.227
Rentelasten en soortgelijke kosten	21	36.199	41.703
		33.873	35.476
Vennootschapsbelasting	22	0	0
Nettoresultaat		70.304	274.180

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(in Euro)

	2017	2016
Resultaat na belastingen	70.304	274.180
Afschrijvingen	499.368	406.328
Mutatie voorzieningen	-241.739	285.623
Mutatie werkkapitaal (excl. Liq. mid.)	-373.071	501.637
Mutatie algemeen reserve *	-1.175	-1.731
	<hr/>	<hr/>
Kasstroom uit operationele activiteiten	-46.314	1.466.037
Investeringen (im)materiële vaste activa	-451.368	-482.302
Desinvesteringen (im)materiele vaste activa	-	1.257.305
Afschrijvingen desinvesteringen	-	-
	<hr/>	<hr/>
		1.247.869
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-451.368	-472.866
Aflossing Hypotheek	-43.333	-43.334
Aflossing lease	-35.965	-104.688
Opname leaseverplichting	-	-
Afboeking leaseverplichting	-	-
	<hr/>	<hr/>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-79.298	-148.022
Mutatie liquide middelen	-576.981	845.149
	<hr/>	<hr/>
Liquide middelen eind	2.815.495	3.392.476
Liquide middelen begin	3.392.476	2.547.327
Mutatie liquide middelen	-576.981	845.149
	<hr/>	<hr/>

Toelichting bij het kasstroomoverzicht

* In 2017 is € 1.175 uitgegeven voor een muziektijdschrift uit het Fonds Kaasjager. (2016: € 1.731)

Grondslagen waardering activa en passiva en resultaatbepaling

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

De cijfers over 2016 zijn gerubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. En opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de handelsgoederen zijn overgedragen aan de koper.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie is afgerond in euro's nauwkeurig.

Gebruik van schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Dedicon zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW

vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat.

Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. In deze geconsolideerde jaarrekening zijn de financiële posities van Stichting Dedicon en Dedicon B.V. verwerkt. In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

Dedicon B.V. functioneert als loket voor de dienstverlening aan derden die buiten de regelgeving van de opdrachtgevers Koninklijke Bibliotheken en het Ministerie van OCW vallen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten bij Dedicon debiteuren en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, crediteuren en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Materiële vaste activa

De bedrijfsgebouwen en -terreinen, machines en installaties, andere vaste bedrijfsmiddelen en materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de ontvangen investeringsbijdrage en de cumulatieve afschrijvingen.

De kostprijs van de activa die door de onderneming in eigen beheer zijn vervaardigd, bestaat uit de directe kosten van vervaardiging, de toeslagen voor indirecte productiekosten en de aan derden betaalde rente gedurende de periode van bouw en vervaardiging.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op bedrijfsterreinen en op materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Bedrijfsgebouwen : 2½ - 10.
- Machines en installaties : 10 - 20 - 25 - 33.
- Tijdsregistratiesoftware : 50 – 50.
- Andere vaste bedrijfsmiddelen : 10 - 20.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd, indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële leasing

De stichting leaset een deel van het machinepark; hierbij heeft de vennootschap grotendeels de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de winst-en-verliesrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of, indien korter, de looptijd van het contract.

Operationele leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Financiële vaste activa

Deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode op basis van de nettovermogenswaarde. Bij de bepaling van de nettovermogenswaarde worden de waarderinggrondslagen van de onderneming gehanteerd. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd.

Wanneer de onderneming garant staat voor de schulden van de betreffende deelneming wordt een voorziening gevormd.

De grondslagen voor overige financiële vaste activa zijn opgenomen onder het hoofd financiële instrumenten.

Dividenden worden verantwoord in de periode waarin zij betaalbaar worden gesteld. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Eventuele winsten of verliezen worden verantwoord onder financiële baten en lasten.

Vervreemding van vaste activa

Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorraden

Gebruiksgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten die direct kunnen worden toegerekend aan de verwerving van voorraden.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Onderhanden projecten

De post onderhanden projecten in opdracht van derden bestaat uit het saldo van gerealiseerde projectkosten, toegerekende winst, en indien van toepassing, verwerkte verliezen en reeds gedeclareerde termijnen. Onderhanden projecten worden afzonderlijk in de balans onder vlottende activa gepresenteerd. Indien het een creditstand vertoont worden deze gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Uitgaven voor projectkosten voor nog niet verrichte prestaties worden opgenomen onder de overige vorderingen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, inclusief de transactiekosten indien materieel.

Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van de stichting. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen hetzij de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Voor verwachte kosten inzake onderhoud van panden, installaties e.d. wordt eveneens een voorziening gevormd, gebaseerd op een meer jaren onderhoudsplan. Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenregelingen

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Voor de medewerkers van de stichting is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling.

Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (POB) en wordt – overeenkomstig de in de RJ aangereikte vereenvoudiging – in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds.

Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend.

Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. De waardering van de langlopende schulden is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa.

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de kortlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de winst en verliesrekening geschiedt naar rato van de besteding.

Opbrengstverantwoording

Omzet wordt alleen verantwoord als er een redelijke zekerheid bestaat dat toekomstige voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en dat deze voordelen betrouwbaar kunnen worden geschat.

Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden opgenomen in de netto-omzet tegen de reële waarde van de ontvangen of te ontvangen vergoeding, na aftrek van opbrengsten en tegemoetkomingen, handels- en volumekortingen.

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen, de inning van de verschuldigde vergoeding waarschijnlijk is, de hiermee verband houdende kosten of eventuele retouren van goederen betrouwbaar kunnen worden ingeschat en er geen sprake is van aanhoudende managementbetrokkenheid bij de goederen.

Diensten

Opbrengsten van verleende diensten worden in de winst- en verliesrekening als netto-omzet opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op verslagdatum. Het stadium van voltooiing wordt bepaald aan de hand van beoordelingen van de verrichte werkzaamheden.

Onderhanden projecten

Zodra een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het resultaat van een onderhanden project, worden de projectopbrengsten en -kosten als opbrengsten en kosten in de winst- en verliesrekening verwerkt naar rato van de verrichte prestaties per balansdatum.

Onder projectopbrengsten wordt verstaan de in het contract overeengekomen opbrengsten vermeerderd met eventuele opbrengsten op grond van meer- of minderwerk, claims en vergoedingen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat de opbrengsten zullen worden gerealiseerd en betrouwbaar kunnen worden bepaald.

De mate waarin prestaties van een onderhanden project zijn verricht wordt bepaald aan de hand van de tot de balansdatum gemaakte projectkosten in verhouding tot de geschatte totale projectkosten.

Indien het resultaat van een onderhanden project niet betrouwbaar kan worden bepaald, worden de projectopbrengsten slechts verwerkt tot het bedrag van de gemaakte projectkosten dat waarschijnlijk kan worden verhaald. Verwachte verliezen op projecten worden onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen baten zodra er redelijke zekerheid bestaat dat zij zullen worden ontvangen en dat Dedicon zal voldoen aan de daaraan verbonden voorwaarden. Subsidies ter compensatie van door Dedicon gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de winst- en verliesrekening opgenomen in dezelfde periode als die waarin de kosten worden gemaakt. Subsidies ter compensatie van Dedicon voor de kosten van een actief worden systematisch in de winst- en verliesrekening opgenomen gedurende de gebruiksduur van het actief.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Belastingen (in verband met de BV)

Belastingen omvatten de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en latente belastingen. De belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking hebben op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum, dan wel waartoe materieel al op verslagdatum is besloten, en eventuele correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten.

Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen) en vrijgestelde winstbestanddelen en na bijtelling van niet-aftekbare kosten.

Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belastingsschulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

Toelichting geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

Dedicon gevestigd aan Traverse 175 postcode 5361 TD te Grave is een stichting. De voornaamste activiteiten bestaan uit het produceren, reproduceren en distribueren van lectuur in een toegankelijke vorm voor mensen met een leesbeperking. Daarnaast ontwikkelt Dedicon nieuwe producten en diensten voor deze doelgroep. Verkoop vindt plaats zowel in het binnenland als in het buitenland, waarbij de landen van de Europese Unie de belangrijkste afzetmarkt vormen.

Groepsverhoudingen

Dedicon B.V. behoort tot Stichting Dedicon. De jaarrekening van Dedicon B.V. is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Stichting Dedicon.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen, met uitzondering van deposito's met een looptijd langer dan drie maanden. Kastromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde dividenden zijn opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

Toelichting geconsolideerde balans

1. Materiële en immateriële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Bedrijfs- gebouwen & -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Immateriële vaste activa	Vooruit- betalingen & bedrijfsactiva in uitvoering	Totaal
Stand per 1 januari 2017:						
• Aanschafprijs	2.028.705	2.271.645	470.534		290.229	5.061.113
• Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen	-1.282.685	-1.653.913	-170.161			-3.106.759
• Boekwaarde	746.020	617.732	300.373		290.229	1.954.354
Mutaties in de boekwaarde:						
• Investerings	27.170	153.478	16.950	544.000	-290.229	451.368
• Desinvesteringen						
• Afschrijvingen	-77.752	-233.709	-51.907	-136.000		-499.368
• Desinvesteringen afschrijvingen						
• Saldo	-50.582	-80.231	-34.957	408.000	-290.229	-47.999
Stand per 31 december 2017:						
• Aanschafprijs	2.055.875	2.425.123	487.484	544.000		5.512.481
• Cumulatieve afschrijvingen en waarde- verminderingen	-1.360.437	-1.887.622	-222.068	-136.000		-3.606.127
• Boekwaarde	695.438	537.501	265.416	408.000		1.906.355

De marktwaarde van het bedrijfsgebouw en bedrijfsterrein aan de Traverse 175 te Grave is getaxeerd op € 2.250.000. Peildatum februari 2014.

Met het KB is afgesproken dat van de retour ontvangen Btw-gelden een deel aangemerkt mag worden als investeringsbijdrage voor de aanschaf van de braille printers ad. € 370.000 en voor het plaatsen van leescabines op de locatie in Rijswijk, ad. € 440.000.

De bedrijfsactiva is in 2017 opgenomen onder de activa groep machines en installaties. Investerings in immateriële vaste activa heeft betrekking op project Wing.

De aanschafwaarde en boekwaarde van de middels financial lease gefinancierde investeringen (met name ICT apparatuur) bedragen respectievelijk € 813.839 en € 115.795.

2. Voorraden

	2017	2016
Materialen	28.729	33.050
	28.729	33.050

3. Vorderingen

	2017	2016
Vorderingen op handelsdebiteuren	81.322	185.699
Waarborgsommen	22.132	19.175
Nog te ontvangen vordering van KB Afrekening 2015 plus 2016	-	154.363
Vordering inzake onderhanden projecten	448.225	762.571
Overlopende activa	264.606	275.658
	816.285	1.397.466

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

De vordering inzake onderhanden projecten betreft de door de partijen toegekende bedragen voor projecten, voor zover deze nog niet ontvangen zijn.

Vorderingen op handelsdebiteuren

	2017	2016
Nominale waarde uitstaande vorderingen	130.817	185.699
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-49.496	0
	81.322	185.699

Overlopende activa

	2017	2016
Nog te ontvangen rente	2.326	2.436
Nog te ontvangen bedragen	26.726	50.181
Vooruitbetaalde overige kosten	235.554	223.041
	264.606	275.658

4. Liquide middelen

	2017	2016
Kasmiddelen	1.834	2.189
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.813.661	3.390.288
	2.815.495	3.392.477

Het totaal aan liquide middelen is terstond opeisbaar.

5. Eigen vermogen

	Algemene Reserve	<u>Bestemmingsfondsen</u>			Resultaat boekjaar	Totaal
		OCW	Kaasjager	Winckel- Sweep		
Stand per 1 januari 2017	669.229	131.115	315.060	335.615	274.180	1.725.199
resultaatbestemming 2016	278.906	-4.727			-274.180	-
resultaat 2017					70.304	70.304
bestedingen 2017			-1.175			-1.175
Stand per 31 december 2017	948.135	126.388	313.885	335.615	70.304	1.794.327

De '**Algemene reserve**' is opgebouwd uit de jaarlijkse exploitatieresultaten. Over dit gedeelte van het groepsvermogen kan Dedicon vrijelijk beschikken binnen de doelstellingen van de organisatie.

Op voorspraak van het Ministerie OCW is het '**bestemmingsfonds OCW**' opgenomen. In overleg met het Ministerie worden dotaties aan of onttrekkingen uit het fonds gedaan. De onttrekking van € 4.727 is aangewend om het pensioenverlies te financieren van de in 2004 van stichting Le Sage ten Broek Bibliotheek (LSB) overgenomen medewerkers. Het resterende bedrag is gevormd vanuit de vaststelling van de OCW instellingssubsidie 2009.

Dedicon is enige en algehele erfgenaam van wijlen de heer W.J. Kaasjager. De verkrijging in 2004 uit deze nalatenschap mag uitsluitend aangewend worden ten behoeve van 'muziek'. Dit vermogen staat verantwoord als **Bestemmingsfonds Kaasjager**. De onttrekking in 2017 heeft betrekking op de kosten van de productie van een muziektijdschrift.

Dedicon was in 2013 beneficiant van de liquidatie van de Stichting Winckel-Sweep. De middelen dienen in de geest van de nalatenschap van mevrouw Winckel-Sweep ingezet te worden ten behoeve van projecten en activiteiten die leiden tot een verbetering van de dienstverlening van Dedicon aan blinden en slechtzienden. Hiervoor is het **bestemmingsfonds Winckel-Sweep** gevormd.

6. Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Voorziening onderhoudskosten

De voorziening voor onderhoudskosten wordt gevormd voor periodiek groot onderhoud dat dient te worden verricht op het bedrijfsgebouw aan de Traverse 175 te Grave.

De samenstelling van deze voorziening is gebaseerd op het 'Meerjaren exploitatieplan 2018 t/m 2022 - Kosten lange termijn 2018-2032'. Dit plan is opgesteld door een externe deskundige.

	2017	2016
Stand per 1 januari	201.041	160.928
Mutaties:		
• Toevoegingen ten laste van het resultaat	87.900	58.200
• Onttrekkingen/vrijval	-53.406	-18.087
Stand per 31 december	<u>235.535</u>	<u>201.041</u>

Voorziening Personeel

In 2016 is een voorziening getroffen voor kosten van juridische ondersteuning, de uitvoering van het sociaal plan en afvloeiing van medewerkers.

	2017	2016
Stand per 1 januari	512.270	274.470
Mutaties:		
• Toevoegingen ten laste van het resultaat	15.493	369.332
• Onttrekkingen/vrijval	-289.978	-131.532
Stand per 31 december	<u>237.785</u>	<u>512.270</u>

Voorziening jubilea

	2017	2016
Stand per 1 januari	39.003	31.293
Mutaties:		
• Toevoegingen ten laste van het resultaat	10.343	12.833
• Onttrekkingen/vrijval	-12.092	-5.123
	<u>37.254</u>	<u>39.003</u>
Totaal voorzieningen stand per 31 december	<u>510.575</u>	<u>752.314</u>

7. Langlopende schulden

	2017	2016
Schulden aan kredietinstellingen	585.000	628.334
Lease	29.117	65.083
	614.118	693.416

Schulden aan kredietinstellingen

Dit betreft een lening verstrekt door ING Bank N.V. met een looptijd van 30 jaar. De rente bedraagt 2.85% per jaar. Aflossing vindt plaats per kwartaal in gelijke termijnen. De rentevast periode eindigt per 1 mei 2020.

Door de bankier is tevens een rekening-courantkrediet verstrekt van € 500.000. De debetrente bestaat uit de volgende componenten.

- 3-maands Euribor tarief;
- Een ING rc markttoeslag van 0,40% plus;
- Een opslag van 2,80% per jaar;
- Deze faciliteit is voor onbepaalde tijd, door de kredietnemer en de kredietgever
- Dagelijks opzegbaar.

Hypotheek	2017	2016
Hoofdsom met ingang van augustus 2002	1.300.000	1.300.000
Afgehoort tot en met 31 december	671.666	585.000
Restant hoofdsom per 1 januari	628.334	715.000
Aflossingen	43.333	43.334
Restant hoofdsom per 31 december	585.000	671.666
Kortlopend deel per 31 december	43.333	43.334
Langlopend per 31 december	541.667	628.332
Restant hoofdsom per 31 december	585.000	671.666

De verstrekte zekerheden, voor zowel de lening als het krediet luiden als volgt:

- Hypothecaire zekerheid op bedrijfspand Traverse 175 te Grave;
- Negative pledge/pari-passu en cross default verklaring

Financial lease	2017	2016
Hoofdsom leaseverplichtingen	813.839	813.839
Afgelost tot en met 31 december	-748.755	-644.068
Kortlopend deel onder schulden aan kredietinstellingen	-35.965	-104.688
Langlopend per 31 december	29.119	65.083
Totaal langlopende schulden	614.118	693.416

De financial leaseverplichtingen zijn als volgt onder te verdelen:

	2017	2016
Verplichting < 1 jaar	35.965	104.688
Verplichting > 1 jaar en < 5 jaar	29.119	65.083

8. Kortlopende schulden

	2017	2016
Schulden aan kredietinstellingen	79.299	148.021
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	567.263	571.172
Te betalen overige belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenfondsen	458.683	446.468
Overlopende passiva	1.542.600	2.440.681
	2.647.844	3.606.342

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Te betalen overige belastingen en premies sociale verzekeringen

	2017	2016
Te betalen BTW	85.516	74.759
Loonheffing / premies sociale verzekeringen	198.320	189.419
Pensioenpremie	174.847	182.290
	458.683	446.468

Overlopende passiva

	2017	2016
Vakantiegeld en -dagen	456.578	433.262
Onderhanden projecten	620.037	1.291.076
Accountants- en administratiekosten	35.008	32.000
Afrekening subsidie OCW	-	170.776
Afrekening subsidie KB	50.000	-
Ontvangen BTW-gelden KB	209.499	246.669
Nog te betalen abonnementsgelden BPL	-	41.531
Overige	171.479	225.367
	1.542.600	2.440.681

De posten afrekening subsidie OCW en KB zijn bepaald op basis van de subsidieverantwoording 2017. In 2017 heeft in afstemming met de KB een besteding plaatsgevonden van € 37.170 op de post Ontvangen BTW gelden KB.

Onderhanden projecten

	2017	2016
KB projectenplan 2017	206.504	-
KB projectenplan voorgaande jaren	56.867	245.988
KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen	231.642	399.788
OCW instellingssubsidie projectenprogramma	38.204	77.271
Speks opdracht Dyslexie	-	195.298
Overige projecten, Examens	86.820	372.731
	620.037	1.291.076

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van huur van vier kantoor kopieermachines, twee productiekopieerstraten en huur van de 7^e etage aan de Van Markenlaan 3 te Rijswijk.

Er zijn langlopende onvoorwaardelijke verplichtingen aangegaan ter zake van lease van drie motorrijtuigen.

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele lease als volgt te specificeren:

	< 1 jaar	> 1jr < 5 jr	> 5jaar
Kopieermachines	42.879	67.620	-
Van Markenlaan 3	42.366	10.592	-
Motorrijtuigen	27.902	53.433	-

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Verbonden partijen zijn:

Stichting Vrienden van Dedicon en stichting Le Sage ten Broek.

Stichting Vrienden van Dedicon heeft bijgedragen aan de Better Together Conferentie. De bijdrage van € 12.000 is opgenomen als overige vordering.

Toelichting geconsolideerde winst en verliesrekening

9. Instellingssubsidie Koninklijke Bibliotheek

	2017	2016
Instellingssubsidie toegekend	6.441.518	6.414.639
Waarvan onderdeel projectenprogramma	354.683	354.683
Instellingssubsidie exclusief projectenprogramma	6.086.835	6.059.956
Extra ontvangen subsidie productie	70.754	-
Ontvangen vrijwilligersvergoeding	31.438	28.320
Afrekening instellingssubsidie 2017.	-50.000	-
Afrekening instellingssubsidie 2015, 2016	-	139.175
Hogere BTW afdracht op instellingssubsidie onderdeel projectenprogramma	-53.202	-
Instellingssubsidie inclusief bijstellingen	6.085.825	6.227.451
Opbrengst uit projecten:		
Instellingssubsidie 2017 onderdeel projectenprogramma	354.683	354.683
Aanvullende toekenning Implementatie Braille conversie PIP3	37.190	-
Nog niet in het verslagjaar bestede gelden	-194.072	-245.988
Opbrengst KB projectenplan 2017	197.801	108.695
Omzet KB projectenplan voorgaande jaren	237.516	56.871
totale subsidie-opbrengsten KB	6.521.142	6.393.017

De definitieve vaststelling van instellingssubsidie 2016 is op 28 november 2017 ontvangen. De instellingssubsidie 2017 is op 22 december 2016 toegekend. Alle bedragen hierboven zijn exclusief BTW.

10. Subsidie Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

	2017	2016
Totaal subsidie toegekend	4.108.380	4.082.133
Waarvan projectsubsidie onderdeel D	274.018	183.188
Opbrengst subsidie excl. onderdeel D projecten	3.834.362	3.898.945
Projectsubsidie onderdeel D toegekend	274.018	183.188
Nog niet in het verslagjaar bestede gelden	38.204	77.271
Opbrengst projectsubsidie onderdeel D	235.814	105.917
Afrekening subsidie 2015		-144.940
Afrekening subsidie 2016		-25.836
	4.070.176	4.017.274

De OCW subsidie 2017 is beschikbaar op 25 april 2017 voor onderdeel A en B en op 22 juni 2017 voor onderdeel C en D.

11. Inkomsten uitvoering projecten buiten reguliere subsidie

	2017	2016
Speks	235.458	311.217
Marketing aangepast lezen	-	54.954
Yoleo	12.595	16.242
KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen	317.300	-
Overige projecten, Fondsen	53.311	424.748
	618.665	807.162

De KB Projectsubsidies Doorontwikkeling Aangepast Lezen betreffen subsidietoekenningen buiten het reguliere KB projectenprogramma. In 2016 zijn deze opgenomen onder de post Overige projecten. Ten behoeve van de vaststelling van deze subsidies door de KB is hieronder een overzicht opgenomen van de in 2017 afgesloten projecten.

	<u>beschikking</u>	<u>subsidie</u> incl. BTW	<u>projectkosten</u>
Een Nederlandse database van beelden	2016-00122	€ 50.215	€ 41.451
Product Portfolio Roadmap	2016-00123	€ 34.000	€ 78.737

12. Opbrengst B2B

	2017	2016
Verkopen aan Derden	243.237	289.367
Examens	439.097	316.417
Opbrengsten uit Fondsen en Giften	2.665	4.542
Overige opbrengsten	28.856	9.025
	713.854	619.351

Vanaf boekjaar 2017 zijn de doorbelaste diensten aan BPL verantwoord als verlaging van de loonkosten. De rubricering van de cijfers 2016 is hierop aangepast.

13. Opbrengst B2C

	2017	2016
Publieksinkomsten educatie	499.632	524.564
	499.632	524.564

Dit betreft de verkoop van educatieve producten via de website Educatief.

14. Lonen en salarissen

	2017	2016
Brutolonen en salarissen	5.075.769	4.808.399
Reiskosten woon- werkverkeer	200.690	179.886
Ontvangen ziekengeld	-36.615	-21.728
Ten laste van reorganisatievoorziening	-75.578	205.174
Doorbelasting aan BPL	-127.747	-159.374
Mutatie verlofuren	12.158	37.621
	5.048.677	5.049.978

In 2016 is de mutatie verlofuren opgenomen in de post Ten laste van reorganisatievoorziening. Deze is nu apart gespecificeerd.

Gedurende het boekjaar 2017 bedroeg het gemiddeld aantal werknemer 109 FTE (2016: 106). Hiervan waren geen medewerkers werkzaam in het buitenland.

15. Sociale lasten en pensioenlasten

	2017	2016
Werknemersverzekeringen	774.012	762.907
Pensioenlasten uit hoofde van toegezegde bijdrageregeling	737.841	693.790
Ten laste van personeelsvoorziening	-22.673	-36.154
	1.489.180	1.420.542

16. Flexibel personeel

	2017	2016
Uitbesteding	336.769	348.241
Werk door derden	943.623	556.397
Redacteuren	106.852	105.547
Vrijwilligers	134.929	125.172
Uitzendkrachten	479.462	492.814
Ingeleende arbeidskrachten	938.294	1.224.676
	2.939.930	2.852.845

Uitbesteding betreft de kosten van uitbesteed werk voor tekst- en beeldproducties. De kosten van werk door derden heeft voornamelijk betrekking op ingehuurd projectleiders. Ingeleende arbeidskrachten betreft zowel tijdelijke ondersteuning als ingehuurd voorlezers.

17. Afschrijvingskosten (im)materiële vaste activa

	2017	2016
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	77.752	75.667
Machines en installaties	371.860	287.446
Andere vaste bedrijfsmiddelen	49.755	43.216
	<u>499.368</u>	<u>406.328</u>

De afschrijvingen zijn gestegen door ingebruikname WING (automatiseringssysteem) per 1-1-2017.

18. Overige bedrijfskosten

	2017	2016
Materialen	497.673	500.064
Overige productiekosten	326.223	233.237
Automatisering	360.499	405.092
Overige personeelskosten	277.777	262.952
Huisvesting	370.709	365.961
Vervoer	98.687	107.801
Kantoor	100.373	118.048
Publiciteit	28.237	82.226
Algemeen	281.962	237.200
	<u>2.342.139</u>	<u>2.312.582</u>

19. Incidentele bedrijfskosten

	2017	2016
Boekverlies	0	9.435
	<u>0</u>	<u>9.435</u>

20. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

	2017	2016
Spaarrekening	-2.326	-6.227
	<u>-2.326</u>	<u>-6.227</u>

21. Rentelasten en soortgelijke kosten

	2017	2016
Lening o/g ING Bank N.V.	19.638	20.141
Overige rente- en bankkosten	16.560	21.562
	<u>36.199</u>	<u>41.703</u>

WNT-Verantwoording

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Stichting Dedicon van toepassing zijnde regelgeving: Het WNT-maximum voor het onderwijs.

Het bezoldigingsmaximum in 2017 voor Stichting Dedicon is € 181.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte. Het individuele WNT-maximum voor de leden van de Raad van Toezicht bedraagt voor de voorzitter 15% en voor de overige leden 10% van het bezoldigingsmaximum, berekend naar rato van de duur van het dienstverband.

	Dhr. M.P. Verboom 2017	Dhr. M.P. Verboom 2016
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee
Echte of fictieve dienstbetrekking?	Echte	Echte
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Nvt	Nvt
Individueel bezoldigingsmaximum	181.000	179.000
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	121.988	117.623
Beloningen betaalbaar op termijn	13.938	13.938
	135.926	131.561
-/- onverschuldigd betaald bedrag		
Totaal bezoldiging	135.926	131.561

Toezichthoudende topfunctionarissen

2017

	Mevr. M.N. Kallen-Morren Voorzitter	Dhr. T.A. van der Gun Lid	Dhr. H. Jacobse Lid	Mevr. A. Lussenberg Lid	Dhr. W. Ludeke Lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 30/6	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	27.150	18.100	9.050	18.100	18.100
Bezoldiging					
Beloning	10.500	6.500	3.265	6.500	6.500
Belastbare onkostenvergoedingen	156		50	96	
Beloningen betaalbaar op termijn					
	10.656	6.500	3.315	6.596	6.500
-/- onverschuldigd betaald bedrag					
Totaal bezoldiging	10.656	6.500	3.315	6.596	6.500

2016

	Mevr. M.N. Kallen-Morren Voorzitter	Dhr. T.A. van der Gun Lid	Dhr. H. Jacobse Lid	Mevr. A. Lussenberg Lid
Duur dienstverband	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging				
Beloning	10.500	6.500	6.500	6.500
Belastbare onkostenvergoedingen	144			115
Beloningen betaalbaar op termijn				
	10.644	6.500	6.500	6.615
-/- onverschuldigd betaald bedrag				
Totaal bezoldiging	10.644	6.500	6.500	6.615

Bestuurder en toezichthoudende topfunctionarissen hebben de bezoldigingsmaxima niet overschreden.

Enkelvoudige jaarrekening 2017

Enkelvoudige balans

(voor resultaatbestemming in Euro)

		2017	2016
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	408.000	-
Materiële vaste activa		1.498.355	1.954.354
Financiële vaste activa	2	20.638	14.799
		<u>1.926.993</u>	<u>1.969.153</u>
Vlottende activa			
Voorraden	3	28.729	33.050
Vorderingen	4	835.066	1.421.340
Liquide middelen	5	2.759.535	3.301.197
		<u>3.623.330</u>	<u>4.755.587</u>
		<u>5.550.322</u>	<u>6.724.740</u>
Eigen Vermogen			
	6		
Algemene Reserve		948.135	669.305
Bestemmingsfonds O.C.W.		126.388	131.115
Bestemmingsfonds Kaasjager		313.885	315.060
Bestemmingsfonds Winckel- Sweep		335.615	335.615
Resultaat boekjaar		70.304	274.180
		<u>1.794.327</u>	<u>1.725.275</u>
Voorzieningen	7	510.575	752.314
Langlopende schulden	8	614.118	693.416
Kortlopende schulden	9	2.631.303	3.553.734
		<u>5.550.322</u>	<u>6.724.740</u>

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

(In Euro)

	2017	2016
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen	64.464	277.381
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	5.840	-3.201
Nettoresultaat	70.304	274.180

Toelichting enkelvoudige jaarrekening

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2017 van de onderneming.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

De cijfers voor 2016 zijn, waar nodig, geherrubriceerd om vergelijkbaarheid met 2017 mogelijk te maken.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie is afgerond in euro's nauwkeurig.

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van het volgende:

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Toelichting enkelvoudige balans

2. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	2017	2016
Deelnemingen		
Stand begin	14.799	11.987
Dividend 2014	-	-
Dividend 2015	-	6.013
Resultaat	5.839	-3.201
Stand per 31 december 2017	<u>20.638</u>	<u>14.799</u>

Dit betreft een 100% deelneming in Dedicon B.V. Deze deelneming wordt integraal geconsolideerd.

4. Vorderingen

	2017	2016
Vorderingen op handelsdebiteuren	95.675	155.181
Vorderingen op deelnemingen	4.630	96.174
Waarborgsommen	22.132	19.175
Nog te ontvangen KB subsidie 2015 en 2016	-	154.363
Overige vorderingen (projectsubsidies)	448.225	762.571
Overlopende activa	264.404	233.877
	<u>835.066</u>	<u>1.421.340</u>

De vorderingen hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Vorderingen op handelsdebiteuren

	2017	2016
Nominale waarde uitstaande vorderingen	145.171	155.181
Af: Voorziening wegens oninbaarheid	-49.496	-
	<u>95.675</u>	<u>155.181</u>

Vorderingen op deelnemingen

	2017	2016
Saldo rekening courant Dedicon B.V	4.630	96.174
	4.630	96.174

Overige vorderingen

	2017	2016
Vordering inzake onderhanden projecten	448.225	762.571
	448.225	762.571

Overlopende activa

	2017	2016
Nog te ontvangen rente	2.326	2.436
Nog te ontvangen bedragen	26.726	50.181
Vooruitbetaalde overige kosten	235.352	181.260
	264.404	233.877

5. Liquide middelen

	2017	2016
Kasmiddelen	1.834	2.189
Tegoeden op bank- en girorekeningen	2.757.701	3.299.009
	2.759.535	3.301.197

9. Kortlopende schulden

	2017	2016
Schulden aan kredietinstellingen	79.299	89.694
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	640.471	628.627
Te betalen overige belastingen, premies sociale verzekeringen en pensioenfondsen	385.371	452.720
Overlopende passiva	1.526.162	2.382.693
	2.631.303	3.553.734

De kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan 1 jaar.

Te betalen belastingen en premies

	2017	2016
Te betalen BTW	85.614	74.970
Loonheffing / premies sociale verzekeringen	206.474	189.419
Pensioenpremie	93.283	188.331
	385.371	452.720

Overlopende passiva

	2016	2015
Vakantiegeld en -dagen	456.578	433.262
Onderhanden projecten	620.037	1.291.076
Accountants- en administratiekosten	35.008	32.000
Afrekening subsidie OCW	-	170.776
Afrekening subsidie KB	50.000	
Ontvangen Btw-gelden KB	209.499	246.669
Nog te betalen abonnementsgelden BPL	-	41.531
Overige	155.041	167.379
	1.526.162	2.382.693

Toelichting enkelvoudige winst- en verliesrekening

Voor zover posten uit de enkelvoudige resultatenrekening niet afwijken van de geconsolideerde resultatenrekening zijn deze hierna niet nader toegelicht en wordt verwezen naar de toelichting van de geconsolideerde resultatenrekening.

Grave, 22 maart 2018

M.P. Verboom
Directeur-bestuurder

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Koolhovenstraat 11
3772 MT Barneveld
Postbus 272
3770 AG Barneveld

T (0342) 40 85 08
F (0342) 40 81 41
barneveld@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 08107895

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Dedicon

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Dedicon te Grave gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Dedicon per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij of krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2017;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Dedicon zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag
- de overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij of krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de

groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Barneveld, 28 maart 2018
Van Ree Accountants

J.A. van Ginkel RA MSc

